

Motion till riksdagen 2019/20:2068

av **Lawen Redar (S)**

Frigivning av Selahattin Demirtaş

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att få Selahattin Demirtaş frisläppt i enlighet med Europadomstolen för mänskliga rättigheters krav och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Selahattin Demirtaş är en av partiledarna för det vänster pro-kurdiska politiska partiet HDP i Turkiet. Sedan år 2007 är han ledamot i det turkiska parlamentet och efter parlamentsvalet år 2015 omvaldes han som ledamot. Mandatperioden upphörde vid det allmänna valet i juni år 2018.

Den 20 maj år 2016 biföll det turkiska parlamentet en konstitutionell ändring genom vilken parlamentarisk immunitet upphävdes i alla fall där en begäran om upphävande av immunitet hade överlämnats till parlamentet dagen före antagandet av ändringen. Upphävandet av immuniteten kom att beröra totalt 154 ledamöter i parlamentet, däribland 55 ledamöter från HDP. Kvällen den 4 november 2016 frihetsberövades partiledarna Selahattin Demirtaş och Figen Yuksekdag tillsammans med nio andra parlamentsledamöter i vad som betecknas som en ”pre-trial detention”.

Den 11 januari 2017 framställde åklagaren misstanke om brottslighet vad gällde flertalet punkter. Det avsåg misstanke om att bilda och leda en väpnad organisation, spridning av terroristpropaganda, uppmuntran till brottslig gärning och deltagande i olagliga möten och demonstrationer, och det yrkades därmed på 143 års fängelsevistelse. Demirtaş brott, och orsaken till att han blev fängslad, var att han uttryckte sina politiska åsikter och kritiserade president Recep Tayyip Erdoğan.

I september år 2015 fastslog Europadomstolen för mänskliga rättigheter i rättsfallet Selahattin Demirtaş v. Turkey att Turkiet genom sitt agerande har överträtt skyldigheten att säkra sina medborgare rätten till liv, artikel 2, och att inga av undantagen kan aktualiseras i frågan. Därtill menade domstolen att Turkiet hade överträtt artikel 13 i

konventionen sedan Demirtaş hade förhindrats möjligheten till ett effektivt rättsmedel inför nationella myndigheter.

Den 20 november 2018 uttalade sig Europadomstolen, i brist på åtgärder kring fallet, återigen. Europadomstolen menade att Turkiet hade brutit mot artikel 13 om rätten att omedelbart inför domare få sin sak prövad, särskilt mot bakgrund av att Demirtaş under två års tid hade varit frihetsberövad. Europadomstolen menade att den nationella domstolen hade förlängt frihetsberövandet utan tillräckligt starka motiv för brottslig gärning samtidigt som det hade skett under en tid då Demirtaş varit oförmögen att delta i parlamentsarbetet som förtroendevald.

Europadomstolen menade slutligen att det främsta skälet för frihetsberövandet av Demirtaş, utan rimligt tvivel, avsåg att kväva pluralismen och begränsa den politiska debattens frihet i Turkiet. Europadomstolen krävde enhälligt att Turkiet skulle vidta nödvändiga åtgärder för att få ett slut på Demirtaş frihetsberövande till dess att en rättslig prövning i ärendet kunde komma till stånd.

I juli 2019 beslutade Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna att Turkiet hade överträtt artikel 10 om yttrandefrihet och menade att hans uttalanden inte kan betraktas som uppmaning till våld, väpnat motstånd eller uppror. I Turkiet ska frågan återigen ha hanterats genom en domstolsprocess. Denna har friskrivit honom från terroristanklagelserna. Dock sitter han fortfarande frihetsberövad då han återigen utreds för brott enligt Turkiets terrorlagar.

Turkiet avser att även fortsättningsvis hålla Demirtaş frihetsberövad. Mot detta måste Sverige med kraft agera.

Lawen Redar (S)